

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz borítva: Félévre 3 kor. 50 fill. Egy óra 60 fill.	Felolós szerkesztő és lapkiadó tulajdonos: Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN: Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50 Fél évre 7 " Egy óra 1 " 20
---	--	---	---

Mungó munka.

Makó, július 22.

Khuen-Hédervary gróf, a munkapárt elnöke a múlt hét végén nagy áldozatot hozott a haza oltárára. Bement a képviselőházba és átadta Szász Károly elnöknek azt az indítványt, hogy ezután a képviselőház nyolc óra helyett tíz óráig tartsa egyfolytában üléseit. A munkapárt elnöke teljesítvén ezt a rábízott nagy feladatot, mint aki jól elvégezte dolgát, tavozott s alkalmasint megint nem látja viszont a képviselőház környékét addig, amíg Tisza István nem bizza meg valamelyes hasonló nagy feladattal. A turnusba beosztott „pereputty” pedig megszavazza az indítványt. Most már ne mondja senki, hogy nem dolgoznak, hogy nem harcolnak. Várják a főbéka intését, amire felugrának és hangosan kurattyolnak, ami azt jelenti, hogy szavaznak. Időközben pedig alusznek, meg esznek. De készenlében vannak.

Ez a munkapárt parlamenti élete, munkája és harca. Nevetséges, de egyuttal utálatos is.

Ugyan mire való tulajdonképpen az üléseknek kétórával való meghosszabbítása? Mi a célja? Se az ország érdeke, se a parlamenti munka sürgőssége nem követeli. Ki az a bolond, aki elhiszi, hogy az illetékes felelősségi szülő törvényjavaslat elintézése az országra égetően sürgős, mikor ez a javaslat egy gazdasági, mint igazságszolgáltatási és szociális szempontból egyformán káros? Ki az a bolond, aki elhiszi, hogy a szeszadóról szóló javaslat az ország érdeke, mikor ennek a javaslatnak intézkedése csak a kartellnek kedvez, a nép millióira és a kistermelőkre pedig károsak és veszedelmesek? És ki az a bolond, aki elhiszi, hogy a közigazgatás államosítása az országnak sürgős, mikor mindenki jól tudja épp úgy, mint Tisza István, hogy a reakciók által alakítás a nemzeti jogok újabb csorbítása mellett csak a párturalmi abszolútizmus erősítésére és biztosítására irányozódik?

Tisza Istvánt nem vezetik országos érdekek és nemzeti szempontok. Őt csak a hatalmi érdekek sarkantuzzák s a fegyelmzett mungó-zsoldosok szolgát engedelmességgel állnak mellette és mögötte, kapzsi vágygyal leve a vezér által szerzendő prédára, melyben osztózni akarnak.

Hát mire kell, mire jó ez a tíz óra. Csak arra, hogy az ellenzék egyfelől kifárasztás, másfelől ingerelje. Ez tiszta sor.

A mungók kényelmesen rendezkedtek be. Inspekciós turnusokba osztották őket s a turnusos legény-

ség ott henye a parlamentben, miatt az ellenzék dolgozik. A turnusos vitézek legfőbb adott jelekre fel-felugrának és szavaznak, vagy néha-néha belerikoltnak a tanácskozásba, hogy provokálják az ellenzéki indulatokat. Mert ez is hozzátartozik a turnusos legények munkafeladatához.

Szójaskodva vitézkednek: hátha sikerül valami zavarcsinálás, ami azután alkalmat ad az elnöki erőszakra.

Az elnökök egyszerű eszközei a párturalomnak; kirendeltjei a kormányelnöknek. Beváltak, megtalálta a zsák a foltját. Ugy viselkednek, mint a perzekutorok. Lesben vannak, hogy ricsaphassanak az ellenzékre. Mindig csak az ellenzékre.

Tíz óra több, mint nyolc. Ez világos. Tíz órára harc jobban kimerül az ellenzék, mint nyolc óra. Az ellenzéki képviselők is emberek. Kimerülhetnek, hamarabb kidőlhetnek. És tíz óra alatt jobban gyülemlenek az indulatok, mint nyolc óra alatt. Több idő az ellenzék ingerlésére is, mert több idő az ellenzékkel szemben való ingerlésre. Valóságos utazás ez a kedélyek izgatására, a szenvedélyek szítására, mert az ellenzék, amely örökös harci üzben van, fogékony az erőszakos zaklatások halásai iránt, a melyekre Tisza István, meg az ő elnöksége és turnusos legénye is törekszik. Ez a számítás vezette Tisza Istvánt az ülések meghosszabbításánál. Egyéb nem is vezetette.

De az ellenzék, amikor megértette ezt a fortélyt, már keresztül is húzta Tisza István számítását. Az ellenzék helyt fog állani a tíz órára ülések mellett. És a nemzet közvéleménye nem lehet se olyan bárgyú, se olyan léha, hogy egyfelől ne méltányolja az ellenzék önzetlenségét, nagy áldozatkészségét, harcias elszántságát, az igaz ügyért hevülő munkakedvét, másfelől, hogy ne haborodjék fel az erőszakon és erkölcsatlanságon felépült munkapárti politikai rendszer alacsony fortélykodásán.

Az ellenzék épp oly nemes és céltudatos, mint egyedül a nemzet érdekeit és jogait védelmező közvéleménye. Az ellenzék pedig nem nyolc, hanem tíz óráig fog dolgozni és harcolni.

A békák ezután nem nyolc, hanem tíz óráig tartanak a fő béka intését, amire felugrának és hangosan kurattyolnak, ami azt jelenti, hogy szavaznak. Időközben pedig alusznek, meg esznek. De készenlében vannak.

Egyfelől az egész.

Háborus rémek.

Válságos a helyzet.

Holnap lesz a demarch.

A szerbek hadikészülődései. — A világ igazságérzete.

Nagy izgalmak mindenfelé.

Véres árnyék kísérlete jelenik meg nap-nap után gondoktól fáradt képzeletünkben. Amikor tiszta fejre, szabad látásra volna szükségünk, akkor újból és ismételtelen megjelenik előttünk a háboru rémének torz alakja.

Holnap lesz a demarch.

Holnap lesz a demars. Ez a legújabb bécsi hír. A legújabb tartalmáról azonban természetesen eltértek a vélemények. Az egyik szerint ultimátum, a másik szerint udvarias hangu lesz és nincs ultimátum jellege.

Akár milyen hangu lesz is a monarchia jegyzéke, az bizonyos, hogy a válság kiélesedett. Ez természetesen nem jelent még háboru, mert az utóbbi években ismételtelen előfordul, hogy a helyzet még kritikusabb volt, de mégis háboru nélkül intézhetők el.

Azt hisszük, most is így fog történni, mert királyunk nem akarta sohasem a konfliktusokat háboruval elintézni, hanem minden lehetőség csak békésen. Épp ezért nevezik a béke spostolának.

A legújabb hírek szerint holnap lesz a demarche. A monarchia az általános izgalom miatt arra kényserült Szerbiát, hogy színt valljon.

A szerbek hadikészülődései.

A szerb csapatok mozgósítása egész csendben folyik és a tartalékok behívását is folytatják. Az újonnan szerzett területek északi részébe folyton szállítanak csapatokat. A csapatok elszállítása többnyire éjjel történik. Vallevo környékén nagyobb haderőt koncentráltak.

Előkészületek történtek továbbá arra, hogy a Drina környékén önkéntes bandák alakítsanak. A katonai készülődésekre nézve igen szigorú a cenzúra. A Duna aknafektető hajókat szerelnek fel, a Duna és Drina átkelését megerő-

sítik. A kragujevci arzenálból folyton szállítanak hadiszert a határra.

A világ igazságérzete.

Politikai körökben azt várják, hogy a szerb kormány a monarchia jegyzékére oly választ fog adni, amint nemcsak ez a nagy hatalom, hanem az egész világnak igazságérzete mellette elvárhat. Ebben az esetben a béke nem fog megzavartatni. Csak akkor, ha Szerbia válassza nem lesz olyan, amint Ausztria-Magyarország vár, fog bonyodalmak szüksége előállni.

Nagy izgalmak mindenfelé.

Mindenütt a legnagyobb izgalom közepette találgatják, hogy mi lesz a holnap átadandó jegyzék tartalma. Ma már teljesen hatatlan az a feltételezés, hogy a monarchia megelégszik azzal, hogy Szerbia a bűnösök megbüntetését tekintetben korrektül jár el garanciát ad, hogy elfojtsa a nagy szerb propagandát.

A monarchia követelése az azonban messze túlmennek ezen a határon. A szerbjei vizsgálat minden kétséget kizáróan bizonyította, hogy a szerb határőrző hatóságok tudomásával történt a bombák álcsempészése Bosznia területére s állítólag minden kétséget kizáró bizonyítékok vannak arra is, hogy a szerb határszéli hatóságok segítségével szöknék át az annektált tartományokba.

Ugy tudják, hogy a monarchia ennek véget akar vetni s bár elismeri, hogy a határok őrzése minden független államnak belügye, garanciákat kíván arra nézve, hogy a szerb határon ezek a jelenségek megszűnjön. Ez lesz a monarchia követelése között a leganyosabb.

Bécsben orosz jelnek tekintik

3.

záza-
kö-
igé-
az
anul
lkvi.
áros
uatt
akói
ság

ül

az
ó-
a
ivi
en
ra
vi
si
lo
i-
is
l-

r.
l-
ó

Pasiss elutazását a szerb fővárosból. Pasics távollétében Glessel báró a szerb külügyminiszterium első osztályfőnökeként, Spalajkovicnak nyújtja át a monarchia jegyzékét.

A magyar politika és a szerb válság.

Sötétnek látják a helyzetet.

A Ház folyosóján a legnagyobb izgalom közepette várják a Bécsből és Ischlből érkező híreket. A képviselők a helyzetet általában pesszimiztikusan ítélik meg.

Néhányan megpróbálták, hogy közvetlenül a kormány valamelyik tagjától szerezzenek információt a helyzetről, de ez a kísérletük teljesen meddő maradt, mert sem a miniszterelnök, sem a miniszterek egyáltalán nem nyilatkoznak.

Annyit mindenesetre tudni vélnek, hogy a holnapi nap döntő jelentőségű lesz, mert holnap adja át belgrádi követünk a monarchia jegyzékét a szerb kormánynak.

Egy része a képviselőknek azt reméli, hogy Andrássy gróf mai interpellációja némiképpen tájékoztató lesz a jelenlegi helyzetre nézve.

Magáról az interpellációról azt beszélnek, hogy Andrássy a legenergikusabb fellépés híve. Legutóbb egy képviselő arra figyelmeztet, hogy egy háború után erősen megnövekednek a bécsi katonai körök önérzete s ez megnehezíti a magyarság helyzetét. Andrássy tiltakozott a felfogás ellen s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy egy diadalmosan keresztelendő akció közelebb hozná a hadsereget a nemzethez s nem a szoldateszka, hanem a magyarságnak a befolyását erősítené.

Hire jár, hogy a miniszterelnök Andrássy interpellációjára mégis válaszként fog, de érdemlegesen nem nyilatkozik, csupán néhány megjegyzést tesz a lefolytatott sorajevi vizsgálatra vonatkozólag.

Ugy tudják, hogy maga a miniszterelnök nagyon súlyosnak látja a helyzetet és legközelebbi környezetében igen pesszimiztikus a hangulat.

Repülőgép a makói tanyák felett.

Berlinből jött — Bulgáriába ment.

A múlt héten szerdán reggel 6 óra tájt a makói tanyák felett egy kétfedeles, hatalmas repülőgép jelent meg. Az emberi és legutóbbi alkotását az ősi ugar fölött, ahol eddig csak fűgő fecakék, méltóságos varjak szeltek a levegőt, csodálattal szemléltek a szabadban tartózkodók. De a tünemény csak pár pillanatra tartott. A hatalmas repülőgép villámgyorsan száguldott el a kis fehértanyák fölött s hirtelen beleolvadt a láthatár kék párázatába.

Érdeklődünk a dolog iránt és sikerült megtudnunk, hogy a makói tanyák felett átsuhanó légi utas Basser Gusztáv aviatikus volt, aki hatalmas utberepülésére vállalkozott. Kedden reggel indult el Berlinből hatalmas gépével, ugyanezen

nap éjjel Budapestre érkezett. Onnan hajnali 5 órakor indult a Magyar Alföldön keresztül Bulgáriába tartva. Délután tíz órakor Szófiában szerencsésen leszállott.

Basser aviatikus a berlin-szófiai óriási távolságot egyetlen egy megszakítással 12 óra alatt repülte be, ami minden gyorsvonati sebességet felülmúl.

A gyilkos francia miniszterné.

Érdekes tárgyalás, amire az egész világ figyel.

Óriási érdeklődés nyilvánul meg az egész világon azon szenzációs bűnper tárgyalása iránt, amely most Franciaországba folyik. A szenzációs bűnper főhősnője Caillauxé, a volt francia pénzügyminiszter felesége, a legtekintélyesebb francia újság szerkesztőjét, Calmettet a szerkesztőségben agyonlőtte, mert férjét folytonosan támadta lapjában s legutóbb már családi boldogságukat sem kímélte teleplezésével a francia szerkesztő.

Az érdekes tárgyalásról tudósításunk a következő:

Caillauxé már elmondta a maga nagy védőbeszédét. Halottfehéren, halkán, folyékonyan, látszott, hogy sokat foglalkoztatta a dolog s minden szó készen, éretten hagyta el keskeny, halovány ajkát. Sőt selyem ruhája, fekete kalapja érdekes és hatásos keret az ő haloványságához. Magáról beszélt, a férjéről, Calmetterről és a boldogságáról, amelyet Caillaux oldalán megtalált.

Közben könnyezett s a síró asszony láthatólag az esküdeket is megindította, akik között egy szűcs, egy ruhakereskedő, egy kalapos és postai hivatalnok van, többnyire olyanok, akiknek foglalkozásuk idején leginkább asszonyokkal van dolguk.

Az a felfogás általában, hogy az esküdek enyhén fogják megbírálni a miniszterné gyilkos tetteit. Ugyazoltán kipróbáltan enyhe esküdek ezek, Caillauxé pöre előtti két ügyben hoztak felmentést a vádlottaknak.

Caillauxé után, több tanút hallgattak ki, kik a gyilkosságnak szemtanúi voltak, majd a férj kihallgatása következett.

Az elnök figyelmezteti a hallgatókat, hogy csendesen viselkedjék, Caillaux részletesen elmondja első házassága történetét hogy értesült arról, hogy a Figaró bizalmas leveleit közölni akarja. Szeretettel beszél mostani feleségéről, aki férje szavaira zokogásban tört ki. Tudta, hogy Calmette „A te Jód” aláírású levelet közölni akarta és őt személyében a leglehetősebből támadta.

A Figaró igazgatója tőle bocsánatot is kért, hogy neki nincs része a támadásokban. Hosszasabban ismerteti a Figaró támadásának politikai hátterét. Micsoda felesége a Monierrel való beszélgetés alkalmával arról értesült, hogy igazságszolgáltatás útján a támadásoknak elejét nem lehet venni.

Calmettet csak a saját eszközeivel lehet elhallgaltatni, őt is és a feleségét is egy gondolat foglalkoztatta, hogy valahogyan megakadályozzák a Figaró további támadásait. Saját magát okolja a

tragédiájáért, mert neki kellett volna elmennie a Figaró szerkesztőségébe, hogy Calmettet a támadások beszüntetésére bírja. Az a sok szenny azonban, amit Calmette ráhányt, a feleségét szinte az öntudatától fosztotta meg.

Majd elmondja, hogyan értesült a felesége borzalmas tettéről, amelyért önmagát vádolja.

Amikor ide ért vallomásaiban kimerülve kérte az elnököt, hogy szakítsa félbe a tárgyalást.

Az elnök a kérését teljesítette.

Szünet alatt Caillaux a zokogó feleségét vigasztalta.

Fél ókor ismét folytatták Caillaux kihallgatását, aki a Figarónak az ellene indított kampányát világitotta meg. Minden eszközt felhasználta a Figaró, hogy őt lőkre tegye. A sok szenny — ugymond — megzavarta a nőm fejét.

Nyugodt lelkiismerettel mondom — folytatta vallomását, — hogy a legiszább hazaszeretet irányította a lépéseimet. A Figarót megvesztették. A magyar országgyűlésen is elhangzott, hogy a kormány tizenkétezer frankkal megfizette a Figarót és ezt nem cáfolták meg.

Az érdekes tárgyalás folyik s ezután is közzé fogjuk tenni az érdekes tárgyalás szenzációsabb részleteit.

NAPI NIREK

Tájékoztató.

Naptár. Július 23. esütőtök. Róm. kath. Apollinár p. Protestáns Apollinár. Görög orosz július 10. Leonoz és t. Nap kel 4 óra 25 perckor, nyugszik 7 óra 45 perckor. Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet: 24.8. C.

Udvardy Endre.

Ejnye! ejnye! nem is tudtuk, hogy a mi derék postafőnökünk Udvardy Endre, a sokak által szeretetből Bandikámnak tisztelt Udvardy Endre már 25 esztendő óta robotol hivatalában.

Huszonöt esztendő, abban az idegrendező munkásságban, amit egy jól vezetett postahivatal vezetése megkíván, bizony sok idő. A makói posta pedig igazán elsőrendű intézmény, amelyre joggal büszkék vagyunk. A közönséggel szomban a tulságig udvarias és előzékeny szolgálattal, megbízhatóság s pontosság ez mind mind annak a kiváló férfiúnak az érdeme, aki a maga végtelen előzékenységgel csak azon van, hogy a közönség, az az ideges, érzékeny közönség a postával meg legyen elégedve.

Énnél a kitünő szolgáltatásnégy s előzékenységenél csak szerénysége nagyobb. Csak ez a nagyszerénység oka annak is, hogy arról az őszinte, lelkes jubileumról, melyet pályatársai rendeznek tiszteletére, csak úgy lopva, titokban értesültünk.

Annál inkább oszlatkozunk mi is örömmel az ünnepelőkhöz s a legőszintebben kívánjuk, hogy soká örvendjen még Udvardy Endre annak a közszeretnek s megbecsülésnek, amely Makó város közönsége részéről osztatlanul körülveszi.

— Justh Gyula állapota. Egy bécsi könyvnyomtatás nyoman több lapban Justh Gyula állapotáról olyan hírek jelentek meg, miatta Justh Gyula beteg volna. Mint illetékes helyen értesültünk, ezek a hírek minden alapot nélkülöznek, Justh Gyula teljesen jól érzi magát.

— Az új zsidótemplom felszentelése. Makó városának kétségtelenül a legszebb épülete az új zsidótemplom, melyet a hitközség a tagoknak óriási áldozatkészségből épített meg ilyen díszesen. Az új zsidótemplom pár nap alatt készen lesz. Most közeledik befejezéshez annak művészi festése, mely a templom legfőbb ékességét képezi. Ugyancsak most szerelik fel nagy költséggel a művészi kivitelű világítókat és most állítják fel a villamos hajtásra berendezett nagy orgonát. Ugy értesültünk, hogy a hitközség augusztus hó 20-án avatja fel új templomát, melynek programját ma alkotta meg a hitközség vezetősége.

— Egy rossz makói vicc a törvényesek előtt. Rossz viccet követelt el Nemes Kálmán a makói „Kópé” című éleclapban. Többek között azt írta, hogy az hírlík, miszerint a király, Kovács Antal makói nyomdatulajdonosnak érdemei elismerésül a kátraszal (visszafelé olvasandó) előnevet adományozta. A rossz viccel vonatkozásba hozni a király személyét olyasmí volt, amiért feljelentés folytán a törvényesek elé került Nemes Kálmán, ahol azonban ma a vád és következményei alól felmentették. Közelebbit nem halottunk erről a tárgyalásról s így nem tudjuk, hogy a felmentés indoka mi volt. Rossz volt a vicc, amiért nem érdemes elkövetését büntetni vagy pedig a vádolt nem tehet arról, hogy egyik közeli vasútállomásunk neve, visszafelé olvasva elég furcsán hangzik.

— A legközelebbi makói vásár. Makón a nyári vásár a jövő hó 15-én fog lezárni. A vásárra vonatkozó hírdetést már közzétette a rendőrség, mely a következőképp szól: Makó város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy Makón a legközelebbi országos vásár és pedig az állatvásár 1914. augusztus hó 15-én, a kirakodó vásár 1914. évi augusztus hó 16. és 17-én lesz megtartva. Az állatvásárra nézve veszményes helyről szabályszerző marhalevéllel mindenféle állat felhajtható. A mi kir. keresk. miniszterium 89504-1901. számú rendelete értelmében figyelemztem a vásárt látogató kereskedőket és iparosokat, hogy iparigazolványukat kívánatra az illetékes hatóságok köztegeknek felmutatni kötelesek, ellen esetben az árusítás től eltilthatók. Egyben figyelmezteti a rendőrség a város lakosságát, hogy akik folyó évi augusztus hó 15-én megtartandó országos állatvásárra jószágukat eladás, vagy bármely okokból behajlják, s behajtott állatok marhaleveleit, ha egy évesnél nem régebb is, 10 napi egészségi záradékkal ellátatni, illetőleg a vásárra irányítási kötelesek. A marhalevelek újításának és irányításának akadálytalan lebonyolítása végett a járlatok már augusztus hó 8-tól kezdve megújítatók és egészségsügyi záradékkal elláthatók.

— Félpohár sör — egy pohár sör. Nyáron divat a vendéglőben, hogy izésses csapolás ürügye alatt félig töltik az umogy is piciny poharat sörrel, a pohár másik feléből hóféhér hab kacag a habért is fizető vendégre. Vasárnap különösen gyakori az ilyen csapolás. Jó lenne, ha az illetékes ténylezők megmagyaráznák az illető vendéglősöknek, hogy a szép fogalmának is van határa. Szép a félpohár sör, de akkor

nem szabad érte egészen az árát venni. A közönség nem bálná, ha egy kis pohárral lenne, mert ismét vannak forgalomban olyan söröspoharak, melyeknek tartalma az „egy pohár sör, fogalmának nem felel meg de az ára igen.

— Donó Árpádot nem hozzák vissza. Donó Árpád volt maóli csendőrhadnagy, aki agyonlőtte feleségét, Porzolt Zsuzsannát, tudvalevően Durazzóba menekült, mert attól félt, hogy az aradi esküdt-zék felmentő ítéletét a Kuria megsemmisíti s akkor őt újból letartóztatják. Ez ügyben Eckensberger Károly aradi vezető kir. ügyész a következőket mondotta: Tényleg alapos a feltevés, hogy a Kuria megsemmisíti az aradi esküd szék ítéletét, mert a bíróság olyan körülményekre — az elhunyt aszszony előéletére — rendelte el a valódiság bizonyítását, amelyeknek egyáltalán semmi közük ehhez a gyilkossági ügyhöz. Valószínű tehát, hogy ez alapon is megsemmisítik az ítéletet. A Kurianak egyébként az az álláspontja, hogy szárdékosan embert ölni ne lehetson büntetlenül. Már pedig valószínű, hogy Donó még se kap büntetést, mert mi nem indítjuk meg a kiadatási eljárást, nem hozzjuk haza Durazzóból, mert az nagyon sok pénzükbe kerülne. Nyomozólevelet azonban kibocsátunk ellene.

A MAKÓI PIACRÓL.

Drágább a hagya.

A mai piacnak is csekély forgalma volt, nem is csoda, ha ebben a nagy dolog időben gazdáink távol maradtak a piactól. A buza ára tartott volt. Igen szívesen fizettek a mai piacon 27 koronát métermázsáért, Budapesten is ennyi volt a buza ára. Kukoricáért 14 korona 50 fillért és 15 koronát fizetnek métermázsáért úgy Budapesten, mint Makón.

A hagymapiac ma kissé szűkebb volt, aminek az volt az oka, hogy a miniat igen gyér volt. Vöröshagymáért 11 koronát, fokhagymáért 26-27 koronát fizettek 100 kilogrammonként.

A közönség köréből.

Kolerafészek Kelemenhídon.

Lapunk hasábjain már egyszer megemlékeztünk a Kelemenhídon levő hiásott gödörrel, amely esőzések idején szinig megtelik vízzel. Ehhez a gödörhöz a kelemenhídi lakosok készítettek egy levezető csatornát, amelyen a víz udvaraikból lefolyik a mederbe. Ez egyrészt szükséges is volt, mert ha hosszabb ideig hullott az isten áldása, az udvarok úgy megteltek vízzel, hogy ott nem lehetett semmiféle udvari munkát végezni. Dacára annak, hogy a víz már lefolyhat, mégis lehet némely háznál, az udvaron találni egy, vagy két hetes esővizet, ami a meder megtelése miatt nem folyhat le, hanem inkább visszafolyik az udvarokba. Másrészt pedig a csatorna kiásása nem célszerű azért, — ha mindjárt szükséges is a víz levezetésére — mert veszélyes és könnyen okozhat szorosotlenséget a járkelőknek. Ha ebben véletlenül valaki beleesik, az bizonyosan ott leli halálát. A gödör tehát állandóan tele van. Itt a víz a folyhatatlanság követke-

tében megzöldül, megbűdösödik és lesz belőle egy piszkos, szennyvíz, ami könnyen megfertőzheti a levegőt.

Ebbe a vízbe lehet aztán gyakrabban találni dögölt állatok hullait. Azután az arra való lakosok, akik répákat és gyökereiket szállítják haza földjeikről, viszik ebbe az állott, poshadt vízbe megmosni. Mikor szép tisztára megmosták, akkor viszik csak a piacra és bocsájtják a vevőközön-ség rendelkezésére.

Jönnek aztán a gyermekek és mennek a vízbe fürödni. Jön egy-egy ember, aki vagy disznókat, vagy lovakat usztat a vízben. Bátorra lehetne e cikkeket az a címet is adni, hogy: „Ember és állatfürdő”.

Jó lenne tehát, ha a hatóság kissé utána nézne a dolognak, megvizsgálná a helyzetet és megtiltaná a kelemenhídi lakosoknak, hogy semmiféle ilyen csökhöz, a gödörben álló poshadt vizet ne használják.

Egy panaszos.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(511)

74. fejezet.

A kótyagos kompánia.

— Vigye őrdög! gondolta. Ilyen uraknak megtesz a nyi szívséget és lehozza a busyellárist. — Gusztli négykezlábra állott, az állatfészt rálepett a Gusztli hátára és saját vállaira emelte a rendőrt.

A rendőr így mászott fel a nevezett portálételetjére, vagyis a kirkakat fölött levő azon helyre, aha a cőstábiakat szokták erősíteni.

Mikor a rendőr fent volt és a falhoz lépve, a haves cőstábiába kapaszkodott a kótyagos kompánia sgeverő kacagásba tört ki és — elfutott.

A rendőr a többi éjjeli járőrrel nagy derűségére fent maradt a portálételetjén.

A kótyagos kompánia Nagy Miklós műtermébe rohant modembált rendezni . . .

75. fejezet.

A rendőrségen.

Az inspekciós rendőrtisztnél Derecskey Sándor jelentkezett.

— Ma éjjel egy sebesült leányt hozták be Rákospalotáról mondá.

— Igen, felelte a rendőrtisz. Beszélj el róajt veis a képviselő ur?

— Feltétlenül.

— A Rókus-kórházba viteltem. Sebe veszélyes, a mentők kimosták és bekötöztek ugyan a sebeit, de mivel az illető hölgy vidéki, lakása a fővárosban nincs, a kórházba szállítottam.

— Fogalmazó ur szavaiból azt következtetem, hogy a rendőrség már tisztában van azzal, hogy a leány ártatlan, illetőleg áldozat.

— Pillanatig sem gyanakodtunk reá. Vallomását győzőkönyvbe vetjük, táviratoztunk nagystyjának sőt reggel a képviselő urat is értesítettük volna, minthogy az ügyben több feljelentést kändöt hoz-zánk a képviselő ur.

— Köszönöm a szives felvilágosítást, megyek a kórházba és kieszakózlóm, hogy mire Pirocska nagyatyja megérkezik külön szobát adjanak neki vagy engedjék a a Vöröskereszt-kórházba szállítatnom.

— Kérem, a mint méltóztatik. — Még egyet.

— Kérem. — Tessék intézkedni, hogy Ten-ger Mihály rákospalotai villája hatóságilag lezárassék.

— Már is in ézkedtem, két lovas rendőrt küldtem ki, reggel pedig a főkapitány ur maga rendelkezik.

— Jó éjszakát. — Jó éjt.

Derecskey a rendőrségről a távirda hivatalba hajtatoit. It a következő táviratot adta fel:

„Nagyságos Tarnay Ágoston urnak, Balázserdőn.

Piroska megvan, jöjjön a legközelebbi vonattal. Tengert ereszze szabadon, becőfelszó kötelez erre, hejstie többi bűntársukat fogadjuk el. Urambátyámat a „Vadászkür”-ben levő lakásomon várom. Derecskey. (Polyi. köv.)

3908—1914. tkv. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A makói takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Morgenstern Adolf végrehajást szenvedő ellen indított végrehajási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajató kérelme következtében az 1881. LX. t. c. 144. 146. 147. §§. 176. és 185. §-ai értelmében elrendeli a végrehajási árverést 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi október hó 12. napjától járó 6 százalékos kamata 1/2 százalékos váltódíj 7 kor. 56 fillér óvásdíj 109 kor. 30 fill., eddig megállapított per és végrehajási es az árverési kérvényért ezuttal megállapított 36 kor. 30 fill. kötség, valamint a csallakozitnak kimondott Grünfeld Miksa budapesti cégnek 170 kor. tőke s jár. Korhotz Cölésztiinek 149 kor. 40 fill. tőke s jár. Lichtenstein Testvérek cégnek 764 kor. tőke s jár. Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára cégnek 1229 kor. 44 fill. tőke s jár. Balins Jánosnak 50 kor. tőkekövetelése és jár. behajtása végett.

A makói kir. járásbíróseg területén levő s a makói 20715 szjben A. + 1575 b hrzi szám alatt felvett ingatlanból Morgenstern Adolfot illőtő felerészre 2640 korona kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek a kir. járásbíróseg árverési helyiségében Megyeház u. 4 szám 17. ajtó megtartására 1914. évi szeptember hó 28. (húszonyolc) napjának d. e. 9 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. LX. t. c. 150. § a alapján a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet. (1908. XLI. t. c. 26. §)

2. Az árverelni szándékozók kötelesek bnatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. § ában meghatározott arfolyamnak számított óvadékképes értékpapirokban a kikiáltásnál letenni, vagy a bnatpénznek előlegesen brói letétbe helyezeséről kiállított letéti elismervényt a kikiáltótnak átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147. 150, 170 §§. 1908. XLI. t. c. 21. §)

3. A kir. kincstár, mint árverelő bnatpénzt letenni nem köteles. Abban az esetben, melyben az árverelő a törvény értelmében a bnatpénzt elveszti, a bnatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhivásának kézhezvételétől számított nyolc nap alatt a bnatpénznek megfelelő összegzet bírói letétbe helyezni köteles (1908. XLI. t. c. 21. § 1911. XV. t. c. 15 §)

4. Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértelet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bnatpénzt

az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérte figyelmen kívül marad s az árverésben melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Az árverés egyéb feltételei a tkvi. hatóság irattárában és Makó város tanácsánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Makó, 1914. július 4 én. A makói kir. járásbíróseg mint tkvi. hatóság Chamilla s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelül

Zsiga

tkvvezető.

316—1914. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek 1914. évi 10456. számú végzése következtében Dr. Kies Pál makói ügyvéd javára 740 korona s jár. erejéig 1914. évi június 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 2500 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: követelés, könyvek és részjegyek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a makói kir. járásbíróseg 1914. évi V. 509/1 számú végzése folytán 740 kor. kötekövetelés, ennek 1914. évi április hó 5. napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 149 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított és felmerülő költségek erejéig, Magyarosánadon Aradi u. a végrehajtas. szenedettek lakásán leendő megtartására 1914. évi augusztus hó 3-ik napjának delutáni 4 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén técsáron alul is el fognak adatni.

Ameonyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltaták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Makón, 1914. évi július hó 22. napján.

Horovitz Gusztáv

kir. bir. végrehajtó.

FIGYELEM!

Azt mindenki tudjs, hogy gyenge bárány már nem lesz az idén, de ha az egészségre megkívánja és te gyenge husra van szükséged, úgy keresse fel a huspírcson azt a sátor, ahol te gyenge

borjúhust

juh- és sertés-hust kaphat.

Borjúhus . . . 1 kor. 50 fill.

Juh-hus . . . 1 kor. 20 fill.

Sertés-hus . . . K 140—160.

A fogyasztó közönség szives partfogását kéri tisztelettel:

Barany Sándor.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb parcellákban eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.

Hogyan leszünk 100 esztendősek?
Válasz: Igyek naponta 2 - 3 palack

Szent István Dupla Malátasört.

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlatos lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is. o o
Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja. Kapható kizárólag IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Zeitler Rudof és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 4 fillér, ezen fölül mennyiségnél 3 fill.

Legjobb elsőrendű kőbányai sörök.

Eredeti gyári töltésű, leggondosabban tisztán fejtve kisebb és nagyobb mennyiségben Iritz Sámuel özv. kőbányai sörfőraktárában szerezhető be a legelőnyösebb árak mellett.

Makulatur-papír

kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Értesítés! Az aratási és eséplési időnyre palinkákat

minden minőségben, olcsó árakban a régi elismert jó hírnevű IRITZ cégnél a legmértányosabb árban szerezhető be. — Továbbá figyelemre méltó eredeti :-: kőbányai gyári töltésű, legjobb minőségű :-:

Kristály, Maláta és Duplamaláta sörök

szintén nálam szerezhető be a legolcsóbb árakban. Teljes tisztelettel IRITZ SAMUEL ÖZV

Rendkívüli feltűnést keltenek

Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona	98	fillér
Női háló kabátok	1	"	98	"
Női háló ingek	1	"	98	"
Női nadrágok schiffonból	1	"	98	"
Női nadrágok pargetből	1	"	98	"
Diszes párnák	1	"	98	"
Schiffon alsók	1	"	98	"

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESZBŰTI

Készíti: Rankovszky J. család

A KAKUKFŰ GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital gyomor bántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sándor Zsigmond
gyógyszertárban.

ESKA

Es Ka keréparunk által koncentrált kötkariká cca. 40%
erőkifejtést megtakarít

A legfontosabb újdonság
Egyedüli árusítás: Glück Samu, Makó.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedüli valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kaphatók. Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Makón: **POPPER GYULA** drogueriájában.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján Makón.